

MANIFEST DE SANTPEDOR – DIA DE LA TERRA 2005

Durant els darrers anys, a base d'actituds i conscienciació personals, d'educació, de lleis i regulacions sobre les activitats econòmiques i d'esforços a tots nivells per conservar els espais naturals, per gestionar ordenadament materials i residus i per preservar la qualitat de les aigües, els rius i les rieres, la societat catalana s'encamina a viure i deixar viure. El nostre benestar està estretament lligat al benestar ambiental.

Però l'onada en favor del respecte a l'entorn no ha arribat a tots els sectors. Al bell mig de Catalunya, al Pla de Bages, encara avui persisteix una activitat que, ignorant els criteris més elementals de consideració envers el territori i fora de tota llei de protecció del medi, aboca cada any, sense manies ni condicions, milions de tones de residus salins. A mesura que les muntanyes estèrils de residus salins creixen i es fan més i més estridents al paisatge, salinitzen cada vegada més l'aigua de fonts, pous, rieres i rius del voltant. Tota la conca del Llobregat en resulta afectada, però de manera molt més greu es contaminen les aigües de la zona de Sallent i Santpedor. El torrent de Soldevila, a Sallent, abans font de vida, avui és l'aterridora imatge de la desolació. El riu d'Or, abans pol d'atracció, progressivament salinitzat s'està perdent en l'oblit. De la històrica font del Clot de les Aigües, que a través de passadissos i canalitzacions subterranis havia abastit algunes cases del nucli antic de Santpedor, brolla avui una aigua que diríeu de mar.

L'any 1997, precisament aquí, a la vila de Santpedor, una colla de gent sensible per allò que s'esdevé al país es comprometia a treballar per capgirar els impactes ambientals que la mineria de la potassa del Bages ocasiona. A la introducció del document fundacional podem llegir el paràgraf següent:

Només hi ha una Terra per a tota la vida. Una sola Terra compartida entre milions d'espècies vives, que ens acull avui a nosaltres i demà a les generacions futures. De cap manera voldríem que darrere nostre restessin els paisatges transfigurats, els espais erms i les aigües estèrils com a testimoni del nostre pas maldestre per aquesta comarca, sinó, ben al contrari, entenem com a obligació primera la de deixar el fragment de país que habitem tan bé o millor de com l'hem trobat. Amb aquest ànim neix al Bages la Plataforma Cívica Montsalat, que urgeix l'aplicació de mesures per fer compatibles la continuïtat de les explotacions mineres de potassa amb el degut respecte envers el seu entorn natural i social.

Aquesta declaració de principis de l'any 1997 segueix ben vigent, i molt especialment avui amb la celebració del Dia de la Terra.

No volem, amb el conformisme i el silenci porucs, contribuir al despropòsit més gran en matèria de gestió de residus i de contaminació de les aigües que s'esdevé a Catalunya. Ja n'hi ha prou de muntanyes de residus fora de la llei, de paisatges embrutats i de boscos arrasats. Prou de fonts i rieres salinitzades i d'aigües d'aixeta de potabilitat dubtosa que no es poden beure. Amb quin dret una sola activitat condemna les aigües de tota una conca? Amb quin dret deixem aquesta immensa brutícia per herència?

Testimoni de la mort silent, traïdora, que la sal a l'aigua escampa, i crit de revolta contra aquest mal insidiós que de tan constant molts s'entesten en ignorar, n'és [el tronc del gran roure de Llussà](#). El roure de Llussà nasqué i visqué a la vora del riu d'Or fins que, coincidint amb l'inici del runam del Cogulló de Sallent, morí a causa de la contaminació salina de l'aigua. Avui, Dia de la Terra de l'any 2005, instal·lem en aquesta plaça de Santpedor el tronc tortuós, el que resta del que fou el gran roure de la Caseta de Llussà, com a símbol d'una natura agredida,

com a denúncia de l'afectació al medi que dia rere dia causa la mineria de la potassa amb la tolerància còmplice, des de fa tants anys, dels governs d'aquest país, i com a expressió de la voluntat explícita de la gent del Bages per capgirar aquest estat de coses.

Santpedor, 22 d'abril, Dia de la Terra del 2005.

<http://www.lasequia.org/montsalat/Documentacio/PROU%20SAL.pdf>

MANIFEST DE LA PLATAFORMA PROU SAL!

Som un grup de persones de Sallent que, fartes davant l'evidència, urgència i gravetat d'un crim ecològic comès durant dècades a la nostra vila, ens hem unit per denunciar-lo. Creiem que després de més de 30 anys sense pràcticament cap resposta ni oposició per part de la gent, ja és hora d'alçar la nostra veu. Perquè és vergonyós i estem farts que: - Els interessos econòmics dels dirigents de la mina (abans Potasas del Llobregat, ara Iberpotash), passin per sobre dels drets més bàsics de la gent. - Destruïxin l'entorn natural i salinitzin aquífers, fonts i el riu Llobregat amb total impunitat. - Arribi el tren a Sallent per endur-se potassa i no per a les persones, quan el transport públic mai havia estat tan car i escàs. - Aboquin 8.000 tones de residus salins cada dia sobre sòl forestal (1,4 milions de tones anuals) i no paguin ni llicència d'abocador. Actualment hi ha dipositats uns 20 milions de metres cúbics, més de 40 milions de tones! - S'hagi fomentat una por al poble que ens ha portat a que el runam i la mina siguin temes tabú, dels que no es parla encara que ens afectin tan directament a diari. - Facin xantatge amb els treballadors, utilitzant-los d'hostatges, duent a terme acomiadaments exemplars i amenaçant amb el tancament de l'empresa. Justificant i tapant així les seves irregularitats en matèria de seguretat i salut i mediambientals. - Des de l'any 2.000 hi ha hagut un accident mortal anual i nombrosos accidents greus deguts a les pèssimes mesures de seguretat de l'empresa. Així es preocupen pels seus treballadors? - Hagin ignorat les diverses mesures existents que podrien prendre per reduir els efectes negatius al medi. Igual que en la seguretat dels treballadors, les han sacrificat per augmentar la producció i reduir costos. Parlem clar: ¿No ha augmentat el cost en aigua embotellada, pagada de les butxaques dels sallentins,

tots els anys en que no era potable l'aigua de l'aixeta? Aquest és el cas de Sant Vicenç de Castellet actualment, des del 2005. ¿No s'ha pagat amb diner públic la potabilitzadora de Sallent, així com les dessalinitzadores en diversos municipis riu avall? ¿Qui pot pagar el cost de l'impacte visual i la salinització de les fonts i del riu Llobregat? El 2003, el Fiscal de Medi Ambient del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, després d'un estudi, va establir com a mesura cautelar la paralització d'abocaments salins al runam. La muntanya, el "mont salat", segueix creixent. I com que no en tenim prou amb aquesta muntanya, Iberpotash ens presenta recentment un cínic "Pla de Restauració", recuperat d'un anterior Pla de Potasas del Llobregat, on es preveu una duplicació de la superfície del runam. Però aquest cinisme es queda curt quan el conseller de medi ambient Francesc Baltasar, "d'esquerres i ecologista de debò", està fent mans i mànigues perquè s'aprovi el Pla. Que fa el conseller de Medi Ambient demanant la destrucció d'un espai natural?. Els veïns i veïnes de Sallent hem de perdre la por, deixar d'amagar-nos i alçar la nostra veu de forma ben forta i ben clara per tal d'exigir sol·lucions reals a aquest greu problema que ens afecta a tots i a totes. Podríem seguir incansablement, i qui sap si ho farem, però de moment, sense cap finalitat partidista i farts de tants anys d'apatia i agressions al territori, diem: PROU SAL!